

(31 Aralık 2002 tarih ve 24980 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.)

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan:

Doğal Gaz Dağıtım Şirketlerinin Perakende Satışlarında Fiili Üst Isıl Değerin Uygulanması Hakkında Tebliğ

Amaç ve kapsam

Madde 1 — Bu Tebliğ, perakende satışlarda fiili üst ısıl değer uygulanmasına ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

Madde 2 — Bu Tebliğ, 26 Eylül 2002 tarihli ve 24888 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Doğal Gaz Piyasası Tarifeler Yönetmeliğinin 7 nci maddesi ile, 3 kasım 2002 tarihli ve 24925 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Doğal Gaz Piyasası Dağıtım ve Müşteri Hizmetleri Yönetmeliğinin 41 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 3 — Bu tebliğde geçen;

- 1) Fiili üst ısıl değer: Doğal gazın ilgili tahakkuk dönemi içindeki her gün için tespit edilen üst ısıl değerlerinin o ay için hesaplanan metreküp cinsinden hacimsel akış ağırlıklı ortalamasını,
- 2) Metreküp (m³): 1,01325 bar mutlak basınç ve 15°C sıcaklıkta bir metre küp hacim kaplayan doğal gaz miktarını,
- 3) Müşteri: Serbest veya serbest olmayan tüketiciyi,
- 4) Ölçü ve Ölçü Aletleri Muayene Yönetmeliği: Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından 3516 Sayılı Ölçüler ve Ayar Kanunu'na dayanılarak çıkarılan Yönetmeliği,
- 5) Ön ödemeli sayaç: Abonenin bedelini daha önceden ödediği miktarda doğal gaz kullanımına imkan veren, Ölçü ve Ölçü Aletleri Muayene Yönetmeliği'ne tabi ve dağıtım şirketinin sistemine uyum sağlayan sayacı,
- 6) Sayaç: Müşterilerin doğal gaz tüketimini ölçmeye esas Ölçü ve Ölçü Aletleri Muayene Yönetmeliğine tabi cihazı,

ifade eder.

Birim çevirmeleri

Madde 4 — Doğal gaz piyasasında faaliyette bulunan tüm tüzel kişiler işlem yaptıkları doğal gaz miktarını enerji bazında gösterir. Doğal gaz miktarının enerji bazında hesaplanması için;

1 Kalori = 4,184 Joule (thermochemical calorie)

1 kWh = 3.600.000 joule

kullanımıyla, 9155 kcal/m³ üst ısıl değer esas alınarak

1m³ = 10,64 kWh

kullanılır.

Perakende satış fiyatı

Madde 5 — Perakende satış fiyatı; birim doğal gaz alım fiyatı, birim hizmet ve amortisman bedelleri ile diğer faktörlerden oluşur.

Dağıtım şirketi, perakende satış tarifesindeki fiyatları, enerji (kWh) ve 9155 kcal/m³ üst ısıl değeri esas alarak hacim (m³) bazında gösterir.

Tarifelerde; kWh bazındaki fiyatlar tam sayıdan sonra iki haneye, m³ bazındaki fiyatlar ise tam sayıya yuvarlanarak gösterilir. Fiyat hesaplamalarında, m³ fiyatı için virgülden sonraki birinci, kWh fiyatı için ise virgülden sonraki üçüncü hanedeki rakam 5 ve üzeri ise bir üste yuvarlanır.

Perakende satış fiyatının (f) enerji bazından (TL/kWh) hacim bazına (TL/m³) çevrilmesinde doğal gazın referans üst ısıl değeri olarak 9155 Kcal/m³ esas alınır ve hacim bazındaki fiyat aşağıdaki formüle göre hesaplanır.

$$f_s = f \times 10,64 \text{ kWh/m}^3$$

Burada,

f_s : 9155 Kcal/m³ üst ısıl değere baz perakende satış fiyatı (TL/m³),
f : Perakende satış fiyatıdır (TL/kWh).

Üst Isıl Değer

Madde 6 — Üst ısıl değer; doğal gazın içeriğinde bulunan hidrokarbonların (metan, etan, propan, bütan, pentan ve yüksek hidrokarbonlar) ve varsa diğer bileşenlerin (azot, karbondioksit, oksijen) kimyasal birleşim yüzdeleri dikkate alınarak ISO 6976 standardına göre hesaplanır. Bu bileşenler dağıtım şebekesine girişte gaz kromotograf vasıtasıyla ölçülür.

Faturalandırmaya Esas Doğal Gaz Satış Miktarı

Madde 7 – Faturalandırmaya esas doğal gaz satış miktarlarının hesaplanmasında aşağıdaki usul ve esaslar uygulanır.

Sayaçlardan okunan hacim değeri düzeltilmiş hacme (m_d); basınç, sıcaklık ve sıkıştırılabilirliğe göre aşağıdaki eşitliklere göre hesaplanan düzeltme katsayısı (K) ile çarpılarak, otomatik hacim düzelticisi vasıtasıyla çevrilir.

Otomatik hacim düzelticisi bulunmaması halinde, sayaçtan okunan hacim değeri aşağıdaki eşitliklere göre hesaplanan düzeltme katsayısı (K) ile çarpılarak bulunur.

$$m_d = m_s \times K$$
$$K = \frac{P}{P_r} \times \frac{T_r}{T} \times \frac{Z_r}{Z}$$

Burada,

m_d : Düzeltilmiş hacim (m³),
 m_s : Sayaçtan okunan hacim ,
K : Düzeltme katsayısı,
P : Ölçüm basıncı (bar)
 P_r : Referans Şartlardaki basınç (1,01325 bar)
T : Ölçüm sıcaklığı (°K)
 T_r : Referans Şartlardaki sıcaklık (288,15⁰K)
Z : Ölçüm şartlarındaki sıkıştırılabilirlik
 Z_r : Referans Şartlardaki sıkıştırılabilirliktir.

Müşteriye verilen gazın basıncı 300 mbarg ve altında ise;

$$\frac{T_r}{T} \text{ (sıcaklık oranı)} = 1 \text{ ve } \frac{Z_r}{Z} \text{ (sıkıştırılabilirlik oranı)} = 1 \text{ olarak}$$

alınır. Dağıtım Şirketi, 100 mbar'ın altında doğal gaz kullanan müşterilerin doğal gaz miktarının K katsayısı ile çarpılarak düzeltilmesini yapmak yükümlülüğünde değildir. Ancak bu düzeltmenin yapılmaması sonucunda ortaya çıkacak gider 100 mbar'ın üstünde doğal gaz kullanan müşterilere yansıtılamaz, tarifinin içinde maliyet kalemi olarak yer alamaz.

Dağıtım şirketi her tahakkuk dönemi için fiili üst ısıl değer düzeltmesi yapmakla yükümlüdür. Bu amaçla faturalandırmaya esas alınacak doğal gaz satış miktarı, enerji olarak aşağıdaki formüle göre hesaplanır.

$$m_f = m_d \times \frac{d}{860,42 \text{ kcal/ kWh}}$$

Burada,

m_f : Faturalandırmaya esas alınacak doğal gaz satış miktarı (kWh),
 m_d : Düzeltilmiş hacmi (m^3),
 d : İlgili tahakkuk döneminin fiili üst ısı değeri (kcal/ m^3).

Dağıtım şirketi, ön ödemeli sayaç kullanan müşterileri için, faturalandırmaya esas alınacak doğal gaz miktarını ve son 30 günün fiili üst ısı değerini (d) kullanarak yukarıdaki formüllere göre hesaplar.

Dağıtım şirketi, ön ödemeli sayaç kullanmayan müşterilerin faturalarında;

1. Perakende satış fiyatını (TL/kWh),
2. Tahakkuk döneminin fiili üst ısı değerini (kWh/ m^3),
3. Faturalandırmaya esas doğal gaz satış miktarını (kWh),
4. Toplam ödenecek bedeli (TL),
5. Sayaçtan okunan hacmi

gösterir.

Dağıtım şirketi, ön ödemeli sayaç kullanan müşterilerin faturalarında;

1. Perakende satış fiyatını (TL/kWh),
2. Son 30 günün fiili üst ısı değeri (kWh/ m^3),
3. Faturalandırmaya esas doğal gaz satış miktarını (kWh),
4. Toplam ödenecek bedeli (TL),
5. Karta yüklenen hacmi (m^3)

gösterir.

Karta yüklenen hacmin hesabında aşağıda verilen formül uygulanır.

$$m_k = m_f \times \frac{860,42 \text{ kcal/ kWh}}{d * K}$$

Burada,

m_k : Karta yüklenen hacim (m^3),
 m_f : Faturalandırmaya esas alınacak doğal gaz satış miktarı (kWh),
 d : Son otuz günün fiili üst ısı değeri (kcal/ m^3),
 K : Düzeltme katsayısıdır.

Bilgilendirme

Madde 8 — Dağıtım şirketi her ay tahakkuk dönemine ait fiili üst ısı değeri ve bu değeri esas alarak yapacağı hesaplamaları kamuoyuna duyurmak zorundadır.

Yürürlük

Madde 9 — Bu Tebliğ 01/05/2003 tarihinden geçerli olmak üzere, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 10 — Bu Tebliğ hükümlerini Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Başkanı yürütür.

— • —